

Zelené pohřebnictví: Výzvy pro českou právní úpravu

Abstrakt

Zelené, ekologické nebo přírodní pohřebnictví v posledních letech nabývá na popularitě nejen díky příslibu pohřbení šetrnějším k životnímu prostředí, ale i kvůli měnícímu se pohledu na smrt. Představuje technologie, metody i přístupy, jejichž cílem je minimalizovat vliv pohřebnictví na životní prostředí, od úpravy těla zemřelého přes způsoby pohřbení až po samotný vzhled a fungování pohřebišť. Možností, které se nabízejí, je hned několik, jen málo z nich ovšem vyhovuje platné legislativě. Svou roli v tom hraje nejen strach ze smrti a lidského těla, ale také pohřební tradice a společenský pohled na důstojnost a pietu zemřelého. Mezi nejnovější technologie patří i lidské kompostování neboli terramace a akvamace. Jedním z nejsnazších a nejpřirozenějších způsobů pohřbení je však přírodní pohřeb do země, kdy jsou lidské pozůstatky uloženy do mělkého hrobu bez rakve.

Současná právní úprava v České republice je poměrně konzervativní a umožňuje pouze dva způsoby pohřbení, uložení lidských pozůstatků do hrobu nebo hrobky na pohřebišti a zpopelnění v krematoriu, a to za dodržení přísných pravidel týkajících se úpravy těla nebo rakve. Nabízí se otázka, zda jsou tyto způsoby schopny naplnit právo jednotlivce rozhodovat o způsobu, jakým bude naloženo s jeho tělem po smrti, zejména s ohledem na jejich faktickou i cenovou dostupnost a dále s ohledem na jejich vliv na životní prostředí. Pohřebiště a pohřební služby produkují značné množství odpadů, rakve s vystýlkami z umělých vláken zpomalují proces tlení a emise vznikající při zpopelňování v krematoriích mají negativní vliv na ovzduší, a tedy i na člověka.

Cílem této diplomové práce je zkoumat, za jakých podmínek by bylo možno v České republice povolit praktiky přírodního pohřbívání a nové technologie terramace a akvamace, a jakým způsobem by se tyto změny promítly do zákona o pohřebnictví a dalších souvisejících právních předpisů.

Klíčová slova: pohřebnictví, zákon o pohřebnictví, zelené pohřebnictví, přírodní pohřebnictví, terramace, lidské kompostování, akvamace, rakev, kremace, hrob, pohřebiště, hřbitovní rezervace